

film

JEN ČTYŘI DNY NAZPÁTEK

Že je Denzel Washington spontánní a kultivovaný komik, ale právě tak vynikající představitel charakterních rolí, víme už dávno. A nyní svou solidní pověst hvězdy, která umí hrát, potvrdil znovu – v pozoruhodném thrilleru Déja Vu, jež napsali scenáristé Bill Marsilli a Terry Rossio a brilantně natočil režisér Tony Scott. Kultivovaně v něm spojil napínavou detektivní zápletku s prvky sci-fi – přesně řečeno s důvěryhodně předstířenou tezí, že čas sice nemožno vrátit ani předběhnout, ale možno jeho tok odvést jiným korytem. Jestli vám to zní poněkud vyšinutě, pak vězte, že po zhlédnutí filmu nebudete o moc moudřejší – ale rádi uvěříte, že to jde.

Příběh začíná jako realistický thriller z naší doby: od mola v malebném New Orleansu odráží trajekt plný výletníků a nadšených rodin s dětmi – a kousek od břehu exploduje a jde ke dnu. Záchranáři při vši rychlosti už hlavně sečítají mrtvé, najdou jich na pět set. Nehoda je při vyšetřování vyloučena, jde o zřejmý terorismus. Podivné ovšem je, že už hodinu před explozí byla na témž místě vylovena mrtvola mladé ženy. V době nálezu vyhlížela její zranění zcela nesmyslně, ale teď se zdá, jako by patřila k obětem z trajektu. Jenže – jak by mohla zemřít dřív než ostatní?

Doug Carlin, kterého ztělesňuje Denzel Washington, je sice polda ze staré školy, ale rád si komplikuje život – a podivná souvislost mu neujde. A FBI ho z vyšetřování nevystřnadí, naopak: přizve ho do týmu specialistů. Kriminalistický praktik – i diváci – nestačí otvírat oči nad výkřiky techniky, jež umožňují kohokoli sledovat – čtyři dny zpětně. Čtyři. Ne víc, ne méně.

A tak se vyšetřovatelé vracejí do minulosti mrtvé z trajektu a nacházejí tajemství, jež ovlivní budoucnost. Lehkost, s níž je do napínavého detektivního příběhu zakomponován prvek tak absurdní, jako je cestování v čase, strhne diváka k tomu, aby na hru přistoupil. Svou roli hraje i režijní nápaditost, s níž Tony Scott snímek natočil. A nepřehlédnutelné jsou i neotřelé vizuální efekty, za něž snímek vděčí nápadité

kameře Paula Camerona. Obrazové exhibice nejsou samoúčelné, plně se staví do služby komplikovanému příběhu. Nakonec je divák vtažen do děje naplno a zásluhou věrohodných výkonů Denzela Washingtona, Vala Kilmera, Jima Cavieze či Pauly Pattonové si docela užívá. Možná se z nevšedního nápadu dalo vytěžit ještě víc – ale i tak je Déja Vu film povedený po všech stránkách a stojí za vidění. (čč)

televize

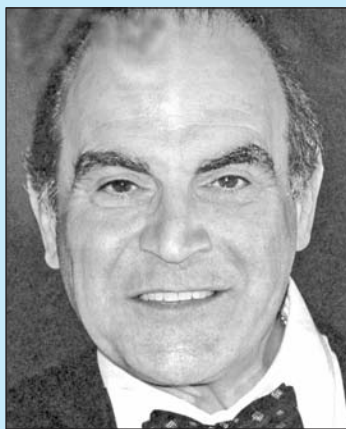
Vraždy v detailu i v celku

Marná sláva, detektivní seriály si na obrazovkách stále udržují převelickou oblibu. Když si člověk dá tu práci a prokouše se týdenním vysíláním jen čtyř hlavních českých televizí, napočítá úhrnem tři desítky seriálů, jež tak či onak souvisejí se zločinem, v nichž jsou hrdiny detektivové, jedinci i celé týmy. Někteří nově přicházejí, jiní se vracejí s úporností bumerangu – a na část z nich se diváci i po několikáté těší. Hercule Poirot potěší – třeba i v páté repríze, protože scénáře jsou napsané opravdu profesionálně, David Suchet je herecky dokonalý a autorka předloh Agatha Christieová se určitě při vysílání v hrobě neobrácí. Lehké rozpaky ovšem vzbuzuje zbrusu nová série, která se na Primě objevila s počátkem ledna. Příběhy se prodloužily, metráž je nyní dvouhodinová, což někdy může znamenat, že se poněkud vaří z vody a kaši dlužno nastavovat. V prvních pokračováních se aspoň zdálo, že to tak dopadá, navíc absentuje oblíbený Poirotův spoluhráč, prošťáček Hastings, a také vždy snaživého inspektora Scotland Yardu Jappa vystřídali jiní. Ale nechme se ještě překvapit, není všem dnům konec a leccos se může ještě zachránit. Co zůstává, je pečlivá volba reálů, v nichž se natáčí, elegantní kostýmy a kouzelný anglický venkov.

Ten je koneckonců trumfem i dalšího anglického seriálu, jež objevila také Prima, Vražd v Midsomeru. Vzniká v produkci bohaté kabelovky Hallmark a natočilo se už tolik příběhů a jejich řad, že některá série bývá na programu vlastně pořád. Detektiv šéfinšpektor Barnaby je sympaták, ač budí dojem nekňuby, neřku-li jedince poněkud přitroublého. Ale za jeho anglickou zdvořilostí se skrývá zarytost a neústupnost, a vrahové, kteří se rozhodli páchat své činy v Midsomeru, to mají předem spočítané. Škoda přeskoda, že jakkoli Midsomer vyhlíží tak půvabně realisticky, ve skutečnosti v Anglii nenajdete.

Nu, a pak jsou tu i pozoruhodné americké kousky, které využívají v pátrání nejmodernějších vymožeností kriminalistické vědy a jejichž vyprávění má neuvěřitelný spád, dialogy vtíp a herci nevšední osobitost. Mám na mysli třeba Kriminálku Las Vegas, již přitahuje k obrazovkám Nova, či seriály Držá Jordan, odehrávající se v laboratořích bostonského soudního lékařství, či Námořní vyšetřovací služba NCIS. Oba posledně jmenované seriály znají zatím jen čeští diváci kabelovek, ale to se nepochybně poddá...

Dlužno dodat, že původní český Eden s Janem Potměšilem v roli pátrajícího taxikáře vyhlíží zatím poněkud matně a chudokrevně: ale každý začátek je těžký a třeba po šesti dílech přijdou další a pak ještě další a tvůrci se to třeba naučí... (jjv)

Britský herec David Suchet je považován za nejdokonalějšího představitele elegantního detektiva

knihy

ČETNÍCI KŘTĚNÍ OTAVOU

První republika to má u nás tradičně dobré: za minulého režimu ztělesňovala pamětníkům cosi jako ztracený ráj a později narozeným nedostupný ideál, o němž lépe nemluvit před cizími. A dnes představuje pomínavší idylický čas, kdy globalizace byla neznámý pojem a terorismus cizí slovo z knížek.

Proto má předem zaručeno čtenářský zájem každé vyprávění, jež se do oněch neuspěchaných dob vrací. Jiří Marek s tím druhdy geniálně začal v týmu hříšných lidí, pokračoval nebožtík Antonín Morskaly se svými četníky, jejichž televizní série se co nevidět dočká třetího návratu.

A do party vlídných retropříběhů se hlásí i zkušený autor Ladislav Beran – a dokonce už podruhé. Ano, jeho půvabný svazek povídek, nazvaný Četníci pátračka hlásí... je už autorovým druhým návratem do času první Československé republiky. (Prvním byly Četnické příběhy ze starého kufří, rovněž vydané píseckým nakladatelstvím J&M.)

Ladislav Beran je zkušený vypravěč a své příběhy dovede zaladit plejádou životních figur a figurek, jež umí charakterizovat jak v dialogu, tak drobnými detaily v popisu. A tak, jakkoli jde o historiky o lapání zlo-

činců a někdy i dost krutá povídání, přistihne se čtenář dřív či později při bláhové myšlence: že v tom královském městě Písku třicátých let minulého století musel být docela hezký život. Starosvětsky neuspěchaný a sousedsky poklidný. A že by nebylo špatné si tam zajet, možná ne napořád, časem všechno zmrzí, ale na pár týdnů, měsíců či let. Lidi tam u stříbrné Otavy žili zajímaví a díky četnické pátračce nepochybně bývalo bezpečno. Žádná selanka ovšem, jak čtrnáct historek z četnického archivu laskavému čtenáři předestře. A kolik z jejich děje je čistokrevná pravda a co si pan autor domyslel? To nám nikdo neprozradí, a dobře tak!

Ke cti nakladatele dlužno přičíst, že na knížce nešetřil, že opět nezapomněl na půvabné ilustrace Františka Doubka, jež už k Beranovým historikám patří skoro neodmyslitelně. Zkrátka, příjemná knížka z regionálního nakladatelství, knížka, jejíž kvalita však vůbec není jen regionální...

Mimoходом, pokud by snad televize hledala přežší hotových, vtípných a hluboce člověčích příběhů, u Berana je má jako na dlani. (jjv)